

Pradžia>Šeimos teisė ir paveldėjimas>Šeimos išlaikymas

Šeimos išlaikymas

Belgija

1 Ką praktikoje reiškia sąvokos „išlaikymas“ ir „išlaikymo pareiga“? Kokie asmenys turi mokėti išlaikymo išmoką kitam asmeniui?

Išlaikymo prievolė gali būti apibūdinama kaip įstatymu nustatyta asmens pareiga teikti kitam asmeniui reikalingą paramą pragyvenimui, o šiuos asmenis sieja „konkretūs šeimos“ santykiai. Išlaikymas – tai ne tik maistas, bet viskas, ko reikia gyvenimui, įskaitant pragyvenimo lėšas, drabužius, būstą ir sveikatos priežiūrą.

Išlaikymo prievolė yra pagrįsta šeimos arba santuokiniais santykiais arba alternatyvia prievole, kai tie santykiai išyra. Ji egzistuoja tarp tam tikrų kraujo giminaičių ir santuokinių giminaičių, sutuoktinių ir teisėtų sugyventinių. Ji yra pagrįsta solidarumo pareiga, kuri tam tikrais atvejais gali būti tvirtesnė.

Tėvų prievolė išlaikyti savo vaikus

Tokiais atvejais galioja dviejų rūšių išlaikymo prievolės:

Platesniąją prasme reikalaujama, kad išlaikymo prievolę turintis tėvas ir motina, atsižvelgdami į turimas lėšas, prisiimtų atsakomybę už savo vaikų apgyvendinimą, išlaikymą, sveikatą, priežiūrą, švietimą, mokymą ir raidą. Jeigu vaikas toliau mokosi aukštojoje arba profesinėje mokykloje, vaikui sulaukus pilnametystės prievolė galioja toliau. Ji galioja nepaisant tėvų išteklių ir vaiko poreikių. Išlaikymo prievolė yra platesnė tuo požiūriu, kad ji reiškia ne tik vaiko pragyvenimą, bet ir švietimą, mokymą ir pan. (Civilinio kodekso 203 straipsnis).

Tėvystė pagrįsta išlaikymo prievole, susijusi su vaiko poreikiais, nepaisant jo amžiaus ir tėvų išteklių (Civilinio kodekso 207, 207, 208 ir 353-14 straipsniai).

Vaikų prievolė išlaikyti tėvus

Tėvams taikoma prievolė išlaikyti savo vaikus yra abipusė (Civilinio kodekso 205, 207 ir 353-14 straipsniai). Todėl vaikai turi prievolę išlaikyti savo tėvą ir motiną, jeigu jiems reikalingas išlaikymas.

Sutuoktinio prievolė išlaikyti kitą sutuoktinį

Sutuoktinių tarpusavio išlaikymo prievolės yra pagrįstos pagalbos ir paramos pareiga ir pareiga prisidėti prie Civiliniame kodekse nurodytų santuokos išlaidų (Civilinio kodekso 213 ir 221 straipsniai). Šios pareigos, susijusios su sutuoktiniais galiojančia bendro gyvenimo pareiga, yra abipusės. Jeigu jos nevykdomos, išlaikymo arba turto perdavimo bylos forma gali būti iškeliama vykdymui lygiavertė byla (Civilinio kodekso 213, 221 ir 223 straipsniai), žr. 10 klausimą.

Santuoką nutraukusio sutuoktinio prievolė išlaikyti buvusį sutuoktinį

Atsižvelgiant į santuokos nutraukimo rūšį, reikia išskirti du atvejus: santuokos nutraukimas dėl negrįžtamai iširusios santuokos ir santuokos nutraukimas bendru sutikimu:

santuokos nutraukimas dėl negrįžtamai iširusios santuokos: jeigu sutuoktiniai nesusitarė dėl jokios išlaikymo formos (Civilinio kodekso 301 straipsnio 1 dalis), teismas, sutuoktinio, kuriam reikalingas išlaikymas, prašymu priimdamas sprendimą nutraukti santuoką arba vėlesniu sprendimu, gali įpareigoti kitą sutuoktinį mokėti išlaikymą (Civilinio kodekso 301 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą).

Teismas gali atsisakyti duoti leidimą pareikšti ieškinį dėl išlaikymo nutraukus santuoką, jeigu atsakovas įrodo, kad ieškovas tyčia padarė sunkų nusižengimą, dėl kurio tolesnis bendras gyvenimas tapo neįmanomas (Civilinio kodekso 301 straipsnio 2 dalies antra pastraipa).

Išlaikymo išmokos dydis bet kuriuo atveju negali būti didesnis nei vienas trečdalis sutuoktinio, turinčio pareigą ją mokėti, pajamų (Civilinio kodekso 30 straipsnio 3 dalies trečia pastraipa);

santuokos nutraukimas bendru sutikimu: sutuoktiniai neturi prievolės teikti vienas kitam išlaikymo bylos nagrinėjimo metu ir (arba) nutraukus santuoką.

Sutuoktiniai gali nuspręsti laisvai nustatyti išlaikymo išmokų dydį ir jų mokėjimo bei išieškojimo tvarką, taip pat išlaikymo išmokos indeksavimą ir jos dydžio pakeitimo pagrindus (Teismų kodekso 1288 straipsnio pirmos pastraipos 4 punktas). Išskyrus atvejus, kai aiškiai susitarta priešingai, teismas, priimdamas sprendimą nutraukti santuoką, gali vienos iš šalių prašymu padidinti, sumažinti arba panaikinti sutartą išlaikymo dydį (Teismų kodekso 1288 straipsnio trečia pastraipa), jeigu išlaikymas, visų pirma atsižvelgiant į naujas šalių nepageidaujamas aplinkybes, nebereikalingas. Išlaikymo dydis negali būti indeksuojamas, nebent indeksavimas yra aiškiai nustatytas.

Kita, kokiomis aplinkybėmis?

Išlaikymo prievolė turi tiesiosios aukštutinės ir žemutinės linijos giminaičiai (tėvai vaikams, vaikai tėvams, taip pat vaikaičiai seneliams ir atvirkščiai, Civilinio kodekso 205 ir 207 straipsniai).

Dėl santuokinių giminaičių išlaikymo galimi du scenarijai:

pergyvenęs sutuoktinis, kuris nėra mirusio sutuoktinio vaikų tėvas ar motina, turi išlaikyti tokius vaikus, tačiau ši išlaikymo prievolė yra ribota (Civilinio kodekso 203 straipsnio 3 dalis);

žentai ir marčios turi prievolę išlaikyti savo uošvius (šešurus) ir uošves (anytas) ir atvirkščiai. Prievolė nustoja galioti, jeigu uošvis (šešuras) arba uošvė (anyta) sudaro naują santuoką arba jeigu miršta sutuoktinis (dėl kurio santuokos atsirado giminystės ryšiai) ir santuokiniai vaikai (Civilinio kodekso 206 ir 207 straipsniai).

Tam tikrais atvejais išlaikymas pergyvenusiam sutuoktiniui arba mirusio sutuoktinio aukštutinės linijos giminaičiams turi būti mokamas iš mirusio sutuoktinio palikimo (Civilinio kodekso 205bis straipsnis).

Vaikai, kurių tėvas nenustatytas, gali reikalauti, kad vyras, kuris teisės aktuose nustatytu pastojimo laikotarpiu palaikė santykius su jų motina, mokėtų išlaikymą, skirtą jų priežiūrai, švietimui ir mokymui (Civilinio kodekso 336 straipsnis).

Jeigu teisėtų sugyventinių darnūs santykiai iš esmės išyra, šalis gali kreiptis į teismą prašydama skirti išlaikymą teismui nustatant atitinkamas laikinasias priemones. Ši taisyklė taip pat taikoma, jeigu teisėtas bendras gyvenimas nutraukiamas; tokiu atveju taikomos laikinosios priemonės (Civilinio kodekso 1479 straipsnis).

2 Iki kokio amžiaus vaikas gali gauti išlaikymą? Ar skiriasi nuostatos dėl nepilnamečių ir suaugusiųjų išlaikymo?

Paprastai išlaikymo prievolė nustoja galioti vaikui sulaukus pilnametystės ir tapus visiškai veiksniams. Tačiau išlaikymo prievolė gali galioti toliau, jeigu vaikas toliau studijuoja ir mokosi (Civilinio kodekso 203 ir 336 straipsniai).

3 Ar tam, kad asmeniui būtų skirtas išlaikymas, jis turi kreiptis į kompetentingą valdžios instituciją ar teismą? Kokius svarbiausius dalykus reikėtų žinoti apie šią procedūrą?

Skolininkas kreditoriaus poreikius gali patenkinti savanoriškai. Priešingu atveju kilus ginčui, nesutarimui arba sustabdžius išlaikymo mokėjimą būtina pradėti teisminį procesą.

Jeigu nutraukiama negrįžtamai iširusi santuoka, ieškinys dėl išlaikymo nutraukus santuoką gali būti pareiškiamas, be kita ko, pradinėje byloje arba pateikiant prašymus (Teismų kodekso 1254 straipsnio 1 dalies penkta pastraipa ir 1254 straipsnio 5 dalis).

Išskyrus santuokos nutraukimo bylas, bet kokį ieškinį dėl išlaikymo nagrinėja ir išsprendžia taikos teismas (Teismų kodekso 591 straipsnio 7 dalis), tačiau jis nenagrinėja bylų, kuriose išlaikymą prašoma priteisti nenustatant tėvystės. Žr. 5 klausimą.

Nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. visi ieškiniai, susiję su išlaikymo prievolėmis, priklauso šeimos bylų teismo jurisdikcijai (Teismų kodekso 572bis straipsnio 7a dalis), įskaitant bylas dėl išlaikymo, kuriose prašoma išlaikymą priteisti nenustatant tėvystės, tačiau ši taisyklė netaikoma išlaikymo prievolėms, susijusioms su socialinės integracijos išmokomis.

4 Ar prašymą galima pateikti giminaičio (jei taip, koks glaudus turi būti giminystės ryšys) arba vaiko vardu?

Ieškinį asmeniškai pareiškia teisę gauti išlaikymą turintis asmuo (visų pirma žr. Civilinio kodekso 337 straipsnį). Ieškinį teisme asmuo arba jo advokatas pareiškia asmeniškai (visų pirma žr. Teismų kodekso 1253c, 1254 ir 1320 straipsnius).

Jeigu asmuo nėra veiksnus, jo vardu veikia teisinis atstovas (tėvas, motina, globėjas, atstovas pagal įstatymą).

5 Jei asmuo ketina pareikšti ieškinį, kaip jam sužinoti, kuris teismas yra kompetentingas?

Taikos teismas turi bendrą jurisdikciją nagrinėti ginčus dėl išlaikymo (Teismų kodekso 591 straipsnio 7 dalis), tačiau galioja tam tikros išimtys. Šiomis aplinkybėmis ieškinys turi būti pareiškiamas ieškovo nuolatinės gyvenamosios vietos teisme, išskyrus atvejus, kai pateikiami prašymai sumažinti išlaikymo išmokos dydį arba nutraukti išmokų mokėjimą (Teismų kodekso 626 straipsnis).

Šeimos bylų teismo pirmininkas (Civilinio kodekso 338 straipsnis) turi jurisdikciją nagrinėti vaiko iškeltas bylas asmeniui, kuris teisės aktuose nustatytu pastojimo laikotarpiu palaikė santykius su jų motina (Civilinio kodekso 336 straipsnis).

Išskyrus ypatingos skubos atvejus ir atvejus, kai taikomos laikinosios apsaugos priemonės, jurisdikciją spręsti ginčus dėl tėvų valdžios turi tėvų, globėjų arba vaiko globos teises turinčių asmenų (1965 m. balandžio 8 d. Nepilnamečių apsaugos, nusikaltimų padariusių asmenų priežiūros ir nusikaltimų padarytos žalos atlyginimo įstatymo 44 straipsnis) gyvenamosios vietos jaunimo teismas (Civilinio kodekso 387bis straipsnis).

Jeigu tarp sutuoktinių prieš santuokos nutraukimą kyla konfliktas, ieškiniai pareiškiami paskutinio bendro sutuoktinio būsto vietos (Teismų kodekso 628 straipsnio 2 dalis) taikos teisme (Teismų kodekso 594 straipsnio 19 dalis).

Iš karto, kai tik pateikiamas prašymas nutraukti negrįžtamai iširusią santuoką, šeimos bylų teismo pirmininkas turi jurisdikciją (Teismų kodekso 1280 straipsnis), iki santuoka yra nutraukiama. Tačiau pareiga patvirtinti šalių sudarytus susitarimus dėl išlaikymo priklauso teismui, kuris bylą nagrinėja iš esmės (Teismų kodekso 1256 straipsnio pirma pastraipa).

Priėmus galutinį sprendimą nutraukti santuoką, jurisdikciją turi taikos teisėjas ir jaunimo teismas. Šeimos bylų teismo pirmininkas išlaiko jurisdikciją priimti laikinąsias nutartis ypatingos skubos atvejais (Teismų kodekso 584 straipsnis).

Nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. visi ieškiniai, susiję su išlaikymo prievolėmis, priklauso šeimos bylų teismo jurisdikcijai (Teismų kodekso 572bis straipsnio 7a dalis), tačiau ši taisyklė netaikoma išlaikymo prievolėms, susijusioms su socialinės integracijos išmokomis.

Nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. šalių, kurios yra (arba buvo) susituokusios arba gyvena (arba gyveno) kaip teisėti sugyventiniai, ieškiniai viena kitai ir ieškiniai dėl išlaikymo prievolių, susijusių su abiejų šalių vaikais arba vaikais, kurių santykiai nustatyti tik su vienu iš tėvų, iš esmės pareiškiami pagrindinį ieškinį nagrinėjančiam teismui (žr. Teismų kodekso 629bis straipsnio 1 dalį). Kompetenciją turi nepilnamečio, pareiškusio su išlaikymo prievolėmis nepilnamečiam vaikui susijusius ieškinius, nuolatinės gyvenamosios vietos (arba, jeigu tokios vietos nėra, įprastinės gyvenamosios vietos) teismas. Jeigu šalys turi keletą vaikų, jurisdikciją nagrinėti visus ieškinius turi pirmasis teismas, į kurį buvo kreiptasi (Teismų kodekso 629bis straipsnio 2 dalis). Jeigu išlaikymo prievolės yra susijusios su kitais išlaikymo kreditoriais, byla iškeliama atsakovo nuolatinės gyvenamosios vietos arba paskutinės sutuoktinių arba bendro būsto vietos teisme (Teismų kodekso 629bis straipsnio 4 dalis).

6 Ar ieškovas, pareiškdamas ieškinį teisme, turi veikti per tarpininką (pvz., advokatą, centrinę ar vietos instituciją ir pan.)? Jeigu ne, kokios yra procedūros?

Žr. 4 klausimą. Atsižvelgiant į pareiškto ieškinio pobūdį, ieškinio pareiškimas pateikiamas antstoliui įteikiant šaukimą arba prašymo forma. Advokato dalyvavimas nebūtinas.

7 Ar už ieškinio pareiškimą teisme mokami mokesčiai? Jei taip, kokio maždaug dydžio? Jeigu ieškovo finansiniai ištekliai nepakankami, ar jis gali gauti teisinę pagalbą bylinėjimosi išlaidoms padengti?

Už teismo procesą reikia sumokėti. Galutinio išlaidų dydžio neįmanoma nustatyti; tai priklauso nuo iškeltos bylos rūšies, teisinių ir gynybos išlaidų, jeigu byloje dalyvauja advokatas. Atlyginant bylos nagrinėjimo išlaidas, kai buvo suteikta teisinė pagalba, taikomos bendros teisės taisyklės (žr. „Teisinė pagalba – Belgija“).

8 Kokių rūšių išlaikymą teismas dažniausiai priteisia? Kaip apskaičiuojama išlaikymo suma? Ar pasikeitus materialinei ar šeiminei padėčiai teismo sprendimas gali būti peržiūrėtas? Jei taip, kokia tvarka tai daroma (pvz., pagal automatinio indeksavimo sistemą)?

Paramos forma

Parama teikiama mokant išlaikymo išmokas. Kai kuriais atvejais išlaikymas gali būti kaupiamas kapitalo forma (Civilinio kodekso 301 straipsnio 8 dalis).

Išimtiniais atvejais jis gali būti mokamas natūra (Civilinio kodekso 210 straipsnis).

Paramos vertinimas ir indeksavimas

Indeksavimo skalės nėra. Priteisiamas tik toks išlaikymas, kuris yra proporcingas ieškovo poreikiams ir asmens, turinčio pareigą mokėti išlaikymo išmokas, finansinei padėčiai (Civilinio kodekso 208 ir 209 straipsniai).

Tėvų ir motinų prievolė (Civilinio kodekso 203 straipsnis) nustatoma proporcingai atsižvelgiant į jų lėšas ir ši jų prievolė turi apimti vaikų aprūpinimą būstu, išlaikymą, sveikatą, priežiūrą, švietimą, mokymą ir raidą (iki jie užbaigia studijas aukštojoje mokykloje ar profesinį mokymą). Tokio išlaikymo fiksuoto dydžio mėnesinės išmokos mokamos vienam iš vaiko globojančių tėvų.

Tėvas ir motina gali savo vardu vienas iš kito reikalauti prisidėti prie apsirūpinimo būstu, išlaikymo ir kitokių išlaidų apmokėjimo (Civilinio kodekso 203bis straipsnio 2 dalis).

Asmens, kuris pastojimo laikotarpiu palaikė santykius su vaiko motina, mokėtinas išlaikymo išmokos dydis nustatomas atsižvelgiant į vaiko poreikius ir skolininko lėšas, galimybes ir socialines aplinkybes (Civilinio kodekso 336, 339 ir 203bis straipsniai).

Įstatymu santuoką nutraukiantiems sutuoktiniams aiškiai leidžiama bet kuriuo metu sudaryti susitarimą dėl bet kokio išlaikymo, jo dydžio ir sutarto išlaikymo dydžio peržiūrėjimo tvarkos (Civilinio kodekso 301 straipsnio 1 dalis ir Teismų kodekso 1256 straipsnio pirma pastraipa ir 1288 straipsnio 4 dalis). Tačiau bylą nagrinėjantis teismas gali atsisakyti patvirtinti tokius susitarimus, jeigu jie akivaizdžiai prieštarauja vaiko interesams (Teismų kodekso 1256 straipsnio antra pastraipa ir 1290 straipsnio antra ir penkta pastraipos).

Jeigu sudaromas teisminis susitarimas, teismas, kuris priima sprendimą in concreto dėl išlaikymo dydžio, vis dėlto turi taikyti apskaičiavimo kriterijus ir ribas.

Išlaikymu iš esmės turi būti patenkinami bent jau išlaikymo gavėjo „poreikiai“ (Civilinio kodekso 301 straipsnio 3 dalis).

Bet kuriuo atveju išlaikymo išmokos dydis negali būti didesnis nei vienas trečdalis sutuoktinio, turinčio išlaikymo prievolę, pajamų (Civilinio kodekso 30 straipsnio 3 dalies paskutinis sakiny). Sprendimu priteisto išlaikymo galiojimo trukmė priklauso nuo santuokos trukmės. Išimtinėmis aplinkybėmis sprendimu priteisto išlaikymo trukmę teismas gali pratęsti (Civilinio kodekso 301 straipsnio 4 dalis).

Jeigu santuoka nutraukiama dėl to, kad negrįžtamai iširo, tėvų išlaikymo įmokos indeksuojamos automatiškai. Iš esmės orientacinis indeksas yra vartotojų kainų indeksas, tačiau įstatymu teismui leidžiama taikyti kitokią pragyvenimo išlaidų tikslinimo sistemą (Civilinio kodekso 301 straipsnio 6 dalies pirmą pastraipą ir 203quater straipsnio 1 dalis), be to, šalys gali nesilaikyti šios taisyklės sudarydamos susitarimą (Civilinio kodekso 203quater straipsnio 1 dalis). Įstatymu leidžiama vienos iš šalių prašymu išlaikymo išmoką didinti, mažinti arba panaikinti remiantis Civilinio kodekso 301 straipsnio 7 dalies pirmoje pastraipoje ir Teismų kodekso 1293 straipsnio pirmoje pastraipoje nurodytais bendraisiais pagrindais.

9 Kaip ir kam mokamas išlaikymas?

Išlaikymo išmoka mokama kreditoriui arba jo atstovui mėnesinės išmokos forma. Tam tikrais atvejais išlaikymo išmoka gali būti kaupiama (žr. 8 klausimą).

10 Jei atitinkamas asmuo (skolininkas) nemoka geranoriškai, kokiomis priemonėmis galima priversti jį mokėti?

Kreditorius, kuris turi nutartį dėl vykdymo, gali įvykdyti savo reikalavimą. Taikant tam tikras sąlygas, areštuoti galima išlaikymo skolininko, nesilaikančio sprendimo, kuriuo priteisiamas išlaikymas, kilnojamąjį arba nekilnojamąjį turtą (Teismų kodekso 1494 straipsnis). Nutartis dėl turto aprašymo gali būti priimama net dėl trečiosios šalies, pvz., skolininko darbdavio (Teismų kodekso 1539 straipsnis). Be to, tam tikromis aplinkybėmis kreditoriai, kurie dar neturi vykdymo nutarties, gali prašyti priimti nutartį dėl arešto, kad apsaugotų savo teises dėl būsimo išlaikymo išieškojimo (Teismų kodekso 1413 straipsnis). Belgijoje nustatyta supaprastinto vykdymo, t. y. turto perdavimo, tvarka, kurią taikant kreditoriui suteikiama teisė gauti tam tikrą dalį skolininko pajamų arba bet kurios kitos tiesiogiai trečiosios šalies mokėtinos sumos. Turto perdavimas taikomas teisinėms sutuoktinių arba buvusių sutuoktinių išlaikymo prievolėms (Civilinio kodekso 220 straipsnio 3 dalis, 221, 223 straipsniai, ir 301 straipsnio 11 dalis ir Teismų kodekso 1280 straipsnis), vaikų išlaikymo, švietimo ir mokymo prievolėms, įskaitant bylas tarp tėvo ir motinos, nustatytas Civilinio kodekso 203bis straipsnyje, ir teisinėms tiesiosios aukštutinės ir žemutinės linijos giminaičių išlaikymo prievolėms (Civilinio kodekso 203ter straipsnis).

Galiausiai Baudžiamajame kodekse nustatytas straipsnis dėl persikėlimo gyventi į kitą nei šeimos nuolatinę gyvenamąją vietą (Baudžiamojo kodekso 391bis straipsnis), pagal kurį bet kuris asmuo, kurį teismas įpareigojo mokėti išlaikymą ir kuris tyčia jo nemokėjo daugiau nei du mėnesius, gali būti patrauktas baudžiamojon atsakomybėn.

11 Trumpai aprašykite priverstinio išieškojimo apribojimus, visų pirma skolininkų apsaugos nuostatas ir jūsų šalies vykdymo užtikrinimo sistemoje taikomus kitus apribojimus ar senaties terminus.

Civilinio kodekso 2277 straipsnyje nustatyta, kad su išlaikymu susijusiems įsiskolinimams taikomas penkerių metų senaties terminas.

Teismų priteistam išlaikymui taikomas dešimties metų senaties terminas (Civilinio kodekso 2262bis straipsnis).

Išlaikymas sustabdomas sutuoktinių santuokos metu (2253 straipsnis) ir nutraukiamas įteikus šaukimą į teismą, nutartį dėl mokėjimo arba arešto (2244 ir 2248 straipsniai) ir kreditoriui pateikiant teisinius dokumentus ir skolininkui atlikus mokėjimą.

Iš esmės pagal 1851 m. gruodžio 16 d. Hipotekos įstatymo 7 ir 8 straipsnius reikalaujama, kad skolininkai savo įsipareigojimus įgyvendintų dėl viso savo turto. Tačiau pagal Teismų kodekso 1408 straipsnį tam tikras kilnojamas asmeninis turtas, reikalingas skolininko ir jo šeimos, skolininko ir jo išlaikomų vaikų, gyvenančių tame pačiame būste, kasdieniam gyvenimui, profesinės veiklos vykdymui arba nuolatiniam mokymui ar studijoms, negali būti kreditorių reikalavimų dalyku.

Pagal Teismų kodekso 1409 straipsnio 1 dalį darbo ir kitos veiklos pajamoms turto perdavimas ir areštas iš dalies netaikomas.

Teismų kodekso 1412 straipsnyje vis tiek nustatyta, kad, pirma, išlaikymo kreditoriui negali būti taikomos atleidimo nuo arešto taisyklės ir, antra, kad tas asmuo turi neginčijamą pirmenybę, palyginti su kitais kreditoriais. Tačiau jeigu reikalaujama, kad turtą perduotų asmuo, kurio skolos jau yra perduotos arba areštuotos, teismas gali nagrinėti bendrą skolininko padėtį ir jo kreditorių poreikius, visų pirma atsižvelgdamas į išlaikymą, ir jiems lygiai padalyti perduotas arba areštuotas sumas (Teismų kodekso 1390bis straipsnio penkta pastraipa).

Nemokūs skolininkai turi teisę solidarai grąžinti skolas (Teismų kodekso 1675/2 ir kiti straipsniai). Šiomis aplinkybėmis teismas, jei tinkama, gali nuspręsti panaikinti skolas, įskaitant su išlaikymo išmokomis, bet ne su išlaikymo skolomis susijusius įsiskolinimus.

Areštas gali būti taikomas siekiant iš anksto užtikrinti išlaikymo išmokų mokėjimą, kai sueis jų mokėjimo terminas (Teismų kodekso 1494 straipsnio antra pastraipa).

12 Ar yra organizacija ar valdžios institucija, galinti padėti išieškoti išlaikymą?

Jeigu išlaikymo kreditoriams nepavyksta gauti išlaikymo, nepaisant pirmiau minėtų teisių gynimo priemonių, jie gali kreiptis į išlaikymo reikalavimų departamentą (*Service des créances alimentaires*) (kuris yra Federalinės valstybės finansų tarnybos struktūrinis padalinys), atsakingą už sumų dėl vienos ar kelių išlaikymo išmokų išmokėjimą iš anksto ir iš anksto išmokėtų sumų ir skolininkų mokėtinų skolų likučio ir įsiskolinimų surinkimą arba išieškojimą.

13 Ar organizacijos (valstybės ar privačios) gali anksčiau sumokėti visą ar dalį išlaikymo už skolininką?

Išlaikymo reikalavimų departamentas gali veikti skolininkų vardu ir vietoj jų mokėti išlaikymą ar jo dalį. Departamentas reikalauja, kad skolininkai mokėtų išlaikymą ir įsiskolinimus vienu metu. Skolininkai savanoriškai moka išlaikymo išmokas departamentui arba išlaikymo išmokos išieškomos priverstinai.

Pastaruoju atveju rezultatas, žinoma, negali būti garantuojamas. Tai priklauso nuo skolininko finansinių aplinkybių.

14 Jeigu ieškovas yra šioje valstybėje narėje, o ieškovas – kitoje šalyje:

14.1 Ar kuri nors šios šalies valdžios institucija ar privati organizacija gali suteikti ieškovui pagalbą?

Centrinė institucija, kuri paskirta pagal 1956 m. birželio 20 d. Niujorko konvenciją dėl išlaikymo išmokų išieškojimo užsienyje, 2008 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 4/2009 dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo išlaikymo prievolių srityje ir 2007 m. lapkričio 23 d. Hagos konvenciją dėl tarptautinio vaikų ir kitokių šeimos išlaikymo išmokų išieškojimo, yra:

Federalinės valstybės finansų tarnybos (Service public fédéral Justice)

Tarptautinio bendradarbiavimo civilinėse bylose departamentas

(Service de coopération internationale en matière civile)

Boulevard de Waterloo, 115

1000 Brussels

14.2 Jei taip, kaip su šia valdžios institucija ar privačia organizacija susisiekti?

Ieškovas arba jo teisės konsultantas gali susisiekti su šiuo departamentu paštu, telefonu (+ 32 (0)2 542 65 11), faksu (+ 32 (0)2 542 70 06) arba e. paštu (aliments@just.fgov.be arba alimentatie@just.fgov.be).

15 Jeigu skolininkas yra šioje valstybėje narėje, o ieškovas – kitoje:

15.1 Ar kuri nors šios šalies valdžios institucija ar privati organizacija gali suteikti ieškovui pagalbą?

Kitoje nei Belgija šalyje gyvenantys ieškovai privalo susisiekti su savo šalies centre institucija, atsakinga už konvencijų arba reglamento įgyvendinimą. Jie negali tiesiogiai kreiptis į Belgijos įstaigą arba instituciją.

15.2 Jei taip, kaip su šia valdžios institucija ar privačia organizacija susisiekti ir kokią paramą galima gauti?

Ne (žr. pirmiau).

16 Ar šioje valstybėje narėje taikomas 2007 m. Hagos protokolas?

Taip.

17 Jei 2007 m. Hagos protokolas šioje valstybėje narėje netaikomas, kaip, vadovaujantis joje taikomomis tarptautinės privatinės teisės nuostatomis, nustatoma ieškiniui dėl išlaikymo taikytina teisė? Kokios tai tarptautinės privatinės teisės nuostatos?

18 Kaip, vadovaujantis išlaikymo reglamento V skyriaus struktūra, reglamentuojama teisė kreiptis į teismą dėl tarpvalstybinės bylos ES mastu?

Kai reikalavimas perduodamas centrinei institucijai, ji, patikrinusi skolininko ir (arba) jo turto buvimo vietą Belgijoje, perduoda bylą atitinkamą teritorinę jurisdikciją turinčiai teisinės pagalbos tarnybai. Kai ieškinys dėl vaiko išlaikymo pareiškiamas per centrinės institucijas, teisinė pagalba suteikiama netikrinant jos gavėjo finansinės padėties. Teikiant pagalbą atlyginami advokato mokesčiai ir bylos nagrinėjimo išlaidos.

Kitais atvejais pagal Direktyvą 2002/8/EB teisinės pagalbos reikalaujantys ieškovai turėtų kreiptis į centrinę instituciją.

19 Kokiomis priemonėmis šioje valstybėje narėje užtikrinama, kad būtų vykdoma išlaikymo reglamento 51 straipsnyje nurodyta veikla?

Pagrindinė centrinės institucijos funkcija – teikti informaciją apie reglamento taikymą pagal joje ir prašomojoje valstybėje nustatytas taisykles. Centrinė institucija turi išteklių, leidžiančių jai tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti skolininko arba kreditoriaus buvimo vietą ir gauti kitą susijusią informaciją apie skolininko arba kreditoriaus pajamas ir (arba) turtą.

Taikų susitarimą stengiamasi sudaryti teismo byloje abiem šalims apsieičiant pastabomis, o tiksliau tariant, teisminėms institucijoms apklausiant priešingą šalį. Prireikus centrinė institucija teikia papildomą pagalbą, kad skatintų nepertraukiamą sprendimų dėl išlaikymo vykdymą.

Centrinė institucija gali padėti surinkti dokumentinius įrodymus ir perduoti bei įteikti dokumentus, šiuo tikslu pateikdama informaciją apie taikytinos vidaus teisės nuostatas ir galiojančių tarptautinių dokumentų įgyvendinimo taisykles.

Vadovaujantis įgaliojimais, kuriuos centrinė institucija suteikė ieškovo atstovui Belgijos teismuose, gali būti taikomos būtinos laikinosios apsaugos priemonės, kurių paskirtis – užtikrinti sėkmingą ieškinio dėl išlaikymo nagrinėjimą.

Prireikus centrinė institucija gali teikti prašančiajai šaliai informaciją apie procedūras, kurias reikia taikyti nustatant vaiko tariamą tėvą.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 17/12/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teisminio tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teisminis tinklas, nei Europos Komisija nepiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.